

รหัสโครงการ : RDG4910008

ชื่อโครงการ : เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยนโยบายเขตการค้าเสรีของไทย

ชื่อนักวิจัย : ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม¹

¹ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

E-mail Address : thamavit@econ.tu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 16 มิถุนายน 2549 - 15 เมษายน 2550

โครงการเศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยนโยบายเขตการค้าเสรีของไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีของรัฐบาลไทย โดยเฉพาะในช่วงรัฐบาลทักษิณ (พ.ศ. 2544-2549) ศึกษาเหตุผลที่รัฐบาลเลือกนโยบายเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี และบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในกระบวนการกำหนดนโยบายนี้

การศึกษานี้สรุปว่า ลักษณะสำคัญของกระบวนการกำหนดนโยบายนี้ของไทยได้แก่ (1) การรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจในประเด็นสำคัญไว้ที่นายกรัฐมนตรี (2) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสมีอยู่อย่างจำกัด (3) การมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายเขตการค้าเสรีของผู้มีส่วนได้เสียมีลักษณะไร้สมมาตร (4) บรรษัทข้ามชาติบางรายมีบทบาทในการผลักดันความตกลงเขตการค้าเสรี (5) รัฐบาลไทย (พ.ศ. 2544-2549) ไม่ได้ชี้แจงต่อรัฐสภาก่อนการเจรจาเขตการค้าเสรีและไม่ได้ขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนที่จะเข้าผูกพันตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี

สำหรับเหตุผลที่รัฐบาลไทยเลือกใช้นโยบายเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี ได้แก่ (1) การเจรจาทางการค้าภายใต้องค์การการค้าโลกมีลักษณะเชิงซ้ำและหยุดชะงัก ขณะเดียวกันการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้เอฟต้ายังมีความขัดแย้งในหมู่ประเทศสมาชิก (2) มีการแข่งขันในการจัดตั้งเขตการค้าเสรี โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (3) รัฐบาลทักษิณต้องการขยายตลาดการส่งออก และ (4) การผลักดันของกลุ่มผลประโยชน์ที่ได้รับประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรี

คำหลัก : นโยบายเขตการค้าเสรี, กระบวนการกำหนดนโยบาย

Project Code : RDG4910008
Project Title : Political Economy of Thailand's Free Trade Area Policy
Investigators : Thamavit Terdudomtham¹
¹ Faculty of Economics, Thammasat University
E-mail Address : thamavit@econ.tu.ac.th
Project Duration : 16 June 2006 – 15 April 2007

The purposes of this project are to investigate the Thai government's decision making process of free trade area (FTA) policy (especially, during the period of 2001-2006), to study main reasons of the Thai government for making bilateral free trade agreements, and the role of various interest groups in the policy making.

The study concludes that main characteristics of the FTA policy making process are (1) the centralization of decision making to the prime minister, (2) the limited transparency of the policy making, (3) asymmetry in the interest groups' participation on the policy making process, (4) lobbying for the policy by some multinational firms, and (5) without ratification of the Thai Parliament.

The main reasons of the Thai government for making bilateral free trade agreements are (1) the slow pace on trade negotiation of the World Trade Organization, and slow pace on trade liberalization of ASEAN Free Trade Area, (2) competition for bilateral free trade area, especially in the East Asia region, (3) the Thai government policy for export expansion, and (4) the lobbying by interest groups who have gains from the FTA agreements.

Keyword: Free trade area policy, Policy making process